

May 30, 1967

**Minutes of Conversation between Yugoslav
President Josip Borz Tito and UAR Ambassador
Mohamed Handy Abuzeid, in Varga**

Citation:

"Minutes of Conversation between Yugoslav President Josip Borz Tito and UAR Ambassador Mohamed Handy Abuzeid, in Varga", May 30, 1967, Wilson Center Digital Archive, Tito Presidential Archives, KPR I-3-a UAR, Belgrade, Serbia
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/111304>

Summary:

Minutes of conversation between Tito and UAR ambassador Mohamed Handy Abuzeid, discussing the situation in the Middle East. The ambassador states the UAR's goal is peace through a diplomatic solution at the UN. They also discuss Yugoslavia's problems with Greece and how the Yugoslavs might improve relations with Albania. Yugoslavia and the UAR express their hope to improve economic ties and maintain their good relations.

Original Language:

Serbo-Croatian

Contents:

Original Scan

KPR I-3-a

30. V 1967

UAR

PRIJEM AMBASADORA MOHAMED HAMDY ABOUZEID - a

Iako je trenutna situacija nešto bolja, opasnost još nije prošla. SAD još uvek insistiraju na slobodi plovidbe u Akabskom zalivu. Zapadne zemlje zauzimaju isti stav. Francuska je do sada zauzimala neutralan stav, što je predsednik Naser pozdravio na svojoj konferenciji za štampu. Od SAD predsednik Naser traži samo to da budu neutralne.

Drug Predsednik se interesovao da li je Akabski zaliv zatvoren.

Ambasador je odgovorio potvrdno. Prošle noći je jedan tanker /izgleda da je bio liberijski/ pokušao da prodje kroz Tiranski tesnac. Pošto je artiljerija UAR ispalila hitac radi upozorenja, tanker se vratio nazad.

Pitanje palestinskih izbeglica Vlada UAR takodje iznosi pred Savet bezbednosti u sklopu svih ostalih problema.

Drug Predsednik je rekao da je međunarodna situacija danas gora nego pre dve godine. Fašistička vlada u Grčkoj otkazala je sporazum između Grčke i SFRJ o malograničnom prometu. Grčka je koncentrisala trupe na albanskoj granici. Prema nekim obaveštenjima koncentrisano je i nešto trupa prema SFRJ. Kada mu je to bilo saopšteno, drug Predsednik je rekao da nema nameru da uputi i jednog jedinog milicionera na grčku granicu.

Ambasador je primetio da se počelo sa Grčkom, ali namera je da se ostvari dominacija nad celim Sredozemljem. Zatim se interesovao za odnose između SFRJ i Albanije.

Drug Predsednik je odgovorio da sa Albanijom imamo samo ekonomske odnose. Robna razmena iznosi oko 5 miliona dolara. Albanija se nalazi pod kineskim uticajem. Medjutim, ne bismo mogli biti ravnodušni u odnosu na bilo kakvo ugrožavanje Albanije. Ne bismo mogli da dozvolimo agresivnu akciju protiv Albanije. Možda će se odnosi sa Albanijom popraviti; imamo zajedničkog neprijatelja.

Ambasador je primetio da bi takve poboljšanje odnosa bilo i u interesu Albanije, iako to albanski rukovodioci možda ne shvataju.

Zatim se ambasador zahvalio na isporukama jugoslovenskog kukuruza njegovoj zemlji. Do sada je UAR primio 20.000 tona kukuruza, a ima da primi još 30.000 tona. Što se tiče trgovine između dve zemlje, ona nailazi na teškoće. Centralne banke stvaraju teškoće jugoslovenskim preduzećima.

Drug Predsednik je obećao da će se stvar ispitati.

Odgovarajući na pitanje drugog Predsednika o žetvi, ambasador je rekao da će žetva u UAR biti dobra ove godine, iako je prošla zima bila izuzetno oštra. Naročito se očekuje dobra berba pamuka. Dobra žetva je od velike važnosti za UAR, jer više ne dobija američku pšenicu. UAR je dobio nešto pšenice od SSSR-a, a takodje je kupio izvesne količine u Argentini, Meksiku i Grčkoj.

Na pitanje o zdravlju predsednika Nasera, rekao je da se sasvim dobro oseća. Na konferenciji za štampu jedan novinar ga je pitao kako se oseća u poredjenju sa 1956. godinom.

Predsednik Naser je odgovorio: "mnogo bolje". Inače unutrašnja situacija u UAR-u je odlična. UAR je spreman kako za rat, tako i za mir. Naravno, UAR ne želi rat.

Drug Predsednik je ukazao na velik uspeh predsednika Nasera koji je uspeo da mobiliše sve arapske zemlje, osim Libije. Ne radi se samo o Izraelu, već o celokupnom imperijalističkom planu na tom području. Pošto je UAR najveća i najjača arapska država, imperijalisti bi hteli da je prisile na kapitulaciju. Ukoliko bi UAR popustio pred njihovim pretnjama i prihvatio njihove ultimatumе, to bi bio strašan poraz. Predsednik Naser je to dobro uočio.

Drug Predsednik je skrenuo pažnju na događaje u Grčkoj. I tu se radi o izvesnom zaokružavanju Jugoslavije, koja im je trn u oku. To nije upereno samo protiv Jugoslavije već i protiv ostalih zemalja na Sredozemnom moru. Plan za puč u Grčkoj pripremljen je već odavno. On se nalazio u fijoci. Radi se o NATO planu. Naravno, male zemlje članice NATO-a, kao Norveška i Danska i druge, nisu imale s tim ništa zajedničkog. To je bio američki NATO plan. On je naravno uspeo, jer je svaka vojna jedinica znala tačno šta treba da uradi. To je znao svaki komandant. Doduše ove su obučili Amerikanci.

Sve je to veoma uznemirilo male skandinavske zemlje koje sada vide u kakvo su društvo zapale. One vide šta se može dogoditi svakom ko ne bi bio spreman da izvršava sva naredjenja imperijalista.

Moramo biti veoma oprezni u odnosu na planove imperijalista. Treba da se obezbedimo. To je potrebno postići u prvom redu putem političkog razjašnjavanja. Ne radi se toliko o tome da se objašnjava ono što se već dogodilo, već treba objašnjavati ono što imperijalisti nameravaju da učine. Treba gledati u budućnost. Treba ih raskrinkavati na vreme. Medjunarodno javno mnjenje igra sve veću ulogu.

Jugoslavija je, naravno, za mir, nastavio je drug Predsednik. Ona se bori za mir i čini sve da bi se rat izbegao. To rade i UAR i nesvrstane zemlje. Ali imperijalisti ne bi trebalo da to shvate kao znak slabosti, kao nešto što im dozvoljava da čine sve što hoće. Treba da postavimo granicu i da kažemo - dalje se ne sme!

Drug Predsednik je izrazio zadovoljstvo što je predsednik Naser postupio tako vešto i što nije dozvolio da ga izigraju. Njegova akcija je sada čisto odbrambenog, a ne agresivnog karaktera. Ne bi bilo pravilno kad se ne bi uklonili ostaci agresije iz 1956. godine i kad se ne bi uspostavilo stanje kakvo je vladalo ranije. Nasuprot imperijalističkoj ekspozituri, koja predstavlja trn u telu arapskog sveta, UAR se zalaže za miroljubivo rešenje sadašnje zategnutosti. Što se tiče Izraela, sada je postalo jasno da on ne može ništa da učini bez SAD. Izrael ima svog gazdu - SAD.

Ambasador se složio sa drugom Predsednikom. Dodao je da cilj koncentracije trupa UAR nije rat. UAR želi mir, ali

mir koji se zasniva na pravdi. Koncentracijom trupa UAR je želeo da spreči agresiju.

Drug Predsednik je primetio da nam je bilo jasno o čemu se radi. U slučaju agresije na Siriju, kako bi UAR mogao da dozvoli da Izrael uživa zaštitu trupa OUN! Predsednik Naser je pravilno postupio kad je tražio povlačenje snaga UNEF-a. Dobro je što je generalni sekretar OUN, U Tant, tako brzo shvatio stvar i naredio povlačenje snaga Ujedinjenih nacija. Mi smo sa svoje strane već bili izdali takvo naredjenje u odnosu na naš kontingent. Time se U Tant zamerio zapadnim zemljama. S druge strane, predsednik Naser je dobro postupio što je tražio hitnu evakuaciju kanadskog kontingenta UNEF-a. Kanada vodi proameričku politiku, neprijateljsku politiku prema UAR-u.

Drug Predsednik se osvrnuo i na incident sa avionom OUN u kojem se nalazio general Riki. Pilot aviona je bio Kanadjanin. Naši ljudi misle da je on otkucao stvar Izraelcima i da je tako došlo do presretanja aviona od strane izraelskih lovaca. U avionu se nalazio jedan viši oficir UAR. Da se avion prisilno spustio, Izraelci bi ga verovatno zadržali, a ostale pustili. To je, naravno, pretpostavka.

Drug Predsednik se pohvalno izrazio o izveštaju U Tanta. Generalni sekretar je naravno morao da izrazi svoje žaljenje, ali izveštaj je u suštini dobar.

Isto tako je mudar potez što je predsednik Naser postavio sve probleme u vezi sa Izraelom pred Savet bezbednosti OUN.

Na to je ambasador primetio da je cilj UAR da se diskusija produži. Vlada UAR želi da se smanji opasnost rata.

Drug Predsednik je podvukao da bi bilo došlo do veoma teške situacije da su trupe Izraela prodrle na sirijsku teritoriju, a da su se trupe OUN još uvek nalazile na svojim položajima. Istorija će dati za pravo predsedniku Naseru.

Što se tiče Tiranškog moreuza, drug Predsednik je podvukao da se radi o teritorijalnim vodama UAR. Ne postoji nikakav međunarodni sporazum kojim bi se regulisala plovidba kroz moreuz. To je slaba tačka imperijalista. UAR se samo bori da se poštuje njegovo pravo. Izrael je još u ratnom stanju sa UAR-om. Izrael je UAR-u naneo štetu koju nije nadoknadio. Predstavlja apsurd što on sada insistira na tome da UAR propusti kroz svoje teritorijalne vode oružje koje Izrael namerava da upotrebi protiv Ujedinjene Arapske Republike.

Zatim je drug Predsednik podvukao da predsednik Naser ima mnoge brige. Veseli ga što će predsednik Naser doći u avgustu na odmor u našu zemlju.

Ambasador je izrazio nadu da će se situacija do tada poboljšati. Inače predsedniku Naseru je naravno potreban odmor.

Drug Predsednik se takodje osvrnuo na vesti o sporu između Etiopije i Sudana. On je rekao da će se raspitati kod cara Haila Selasija o čemu se radi. Izgleda da i tamo neko manevriše izvana da bi stvorio gužvu.

Ambasador je primetio da neki tvrde da UAR želi dobre odnose sa Somalijom zato što predsednik Naser hoće da ostvari dominaciju nad celim Crvenim morem.

Drug Predsednik je dodao da je jasno odakle to dolazi. Englezima se ne ide iz Adena ...

Što se tiče nekih nerešenih pitanja, bolje je da se njihovo rešavanje ostavi za kasnije. Inače bi moglo doći do daljeg opšteg zaoštavanja. Potrebno je razgovarati; potrebni su lični kontakti. Treba videti šta je primarno, a šta treba ostaviti za kasnije.

Amerikanci su u Vijetnamu dospeli u ćorsokak, nastavio je drug Predsednik. Stvari ne idu onako kako su oni zamislili, uprkos ogromnih snaga koje su ubacili u Vijetnam i žrtava koje podnose. Amerikanci su stoga zainteresovani da "zakuvaju kašu" i na drugim mestima, što bi trebalo da im omogući dalju eskalaciju u Vijetnamu.

Na kraju drug Predsednik je rekao da je uveren da će predsednik Naser znati, kao što je umeo i pre, da dobro odmeri situaciju i da će uspeti da sačuva ono što je postigao i da vrati ono što je izgubio. To će kako kod prijatelja, tako i u drugim zemljama povećati poštovanje prema UAR-u kao miro-ljubivoj zemlji.

Drug Predsednik je zamolio ambasadora da predsedniku Naseru prenese njegove najtoplije pozdrave i želje.

Dostavljeno drugovima:
Milentije Popović
Mika Špiljak
Edvard Kardelj ✓
Koča Popović
Marko Nikezić /2 prim./
Strogo pov. arhivi GSPR